

Johannes (Jan) Petrus Jong werd geboren op 27 januari 1927 in Nijmegen. Hij was de zoon van Johannes Cornelis Jong en Johanna Antonetta Maria van Drunen. Hij had een zus Dora en twee broertjes, Theo en Tonny. Zijn familie was katholiek en ging naar de Maria Geboortekerk aan de Berg en Dalseweg in Nijmegen.

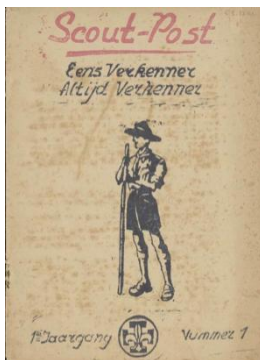
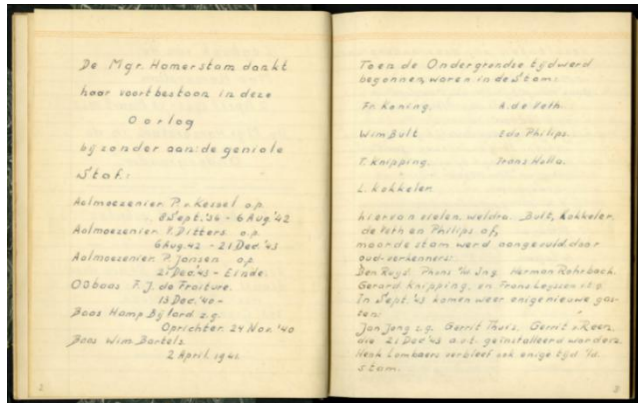
In Nijmegen waren voor de oorlog bij de verschillende parochies katholieke Scoutinggroepen actief. Aan de parochie van de Maria Geboortekerk aan de Berg en Dalseweg in Nijmegen was de mgr. Hamergroep, onderdeel van de Katholieke Verkenneren, verbonden. De groep was op 8 september 1936 opgericht door Pastoor Biesta. Ze had welpen en verkenneren en de leden droegen een bruine das. De groep was vernoemd naar de Nijmeegse Ferdinandus Hubertus Hamer die missionaris was en in Mongolië tot bisschop werd gewijd. Tijdens de Bokseropstand werd hij onder afschuwelijke omstandigheden in juli 1900 ter dood gebracht. Jan werd op 1 maart 1939 op de zolder van het parochiehuis als verkenner geïnstalleerd.

Vlak voor de oorlog nam Aalmoezenier P. van Kessel het initiatief om een stam op te richten en hij vroeg Hampie Bijlard of hij de nieuwe stam wilde leiden. Op dat moment was Hampie nog lid van de Petrus Canisiusstam van de Sint Jorisgroep, waar ook Jan van Hoof lid van was en Jos de Fraiture oubaas. Op 24 november 1940 richtte Hampie de Mgr. Hamerstam op en werd Baas van de stam. Jos de Fraiture werd oubaas.

Na het verbod op Scouting in april 1941 ging deze stam ondergronds verder onder de naam Debatingclub. Wim Bartels, hopman bij de groep, werd toen Baas omdat Hampie naar Duitsland vertrok, waar hij als architect de herbouw van gebombardeerde steden begeleidde. Hij zorgde ervoor dat veel Nederlandse jongens uiteindelijk als dwangarbeider aan de Arbeitseinsatz konden ontsnappen. De stamleden kwamen ondergronds samen, onder andere in de stoffeerderij van dhr. Beerendonk aan de Groesbeekse Dwarsweg en de villa van dhr C. Schretlen, commissionair in effecten, die achteraf woonde aan de Holleweg 67 in Nijmegen. Na het vertrek van Pastoor van Kessel in augustus 1942, werd Pastoor Van Ditters aalmoezenier. Hij werd op 21 december 1943 opgevolgd door Pastoor P. Jansen.

Tot de voortrekkers van het eerste uur behoorden Frans Koning, Wim Bult, Toon Knipping, Couch Kokkeler, A. de Veth, Edo Philips en Frans Holla. De voortrekkers Bult, Kokkeler, de Veth en Philips stopten vrij snel maar de verkenneren Ben Ruijs, Gerard Knipping, Fons van den Ing, Herman Rohrbach en Frans Leijzen kwamen de stam versterken. Ook Frans, de broer van Toon en Gerard Knipping, was lid. Gerard hield in de oorlog een logboek bij over de activiteiten van de stam. Op 21 december 1943 worden Gerrit van Reen, Gerrit Thuis en Jan Jong als aspirant voortrekker geïnstalleerd. Ook Henk Lombaers was een tijdje lid. Verschillende andere jongens worden in het dagboek als (aspirant) voortrekker genoemd.

Op initiatief van Pater van Kessel wordt als alternatief voor de verkenners het Jongens Gilde opgericht. Er komen nieuwe jongens van buiten bij en de groep wordt zo ingericht dat eventueel doorgestart kan worden als verkennersgroep. Er worden twee Gildes opgericht, die onder leiding stonden van Vaandrig Bartels en Vaandrig van Haaren. Op 17 september 1943 wordt de Mgr. Hamertroep heropgericht vanuit de Gildes en Bartels wordt hopman. De stamleden nemen de rol van instructeur van de verschillende patrouilles op zich. Jan Jong wordt samen met Ben Ruijs instructeur van de Tijgerpatrouille.

Op 22 februari 1944 verscheen het eerste nummer van het illegale groepsblad ScoutPost. Het kende een vrij grote oplage en er gingen ook exemplaren naar adressen buiten de stad. De redactie bestond uit Ton Milder, Frans Knipping en Jan Jong. Ook Gerard Milder hielp soms mee. Toon Knipping verzorgde de illustraties. Onder gevaarlijke omstandigheden en bij weinig verlichting typten en stencilden ze het blad, mede onder leiding van hopman Wim Bartels. Na het verschijnen van de eerste nummers wordt de groep opgeschrikt met het bericht dat de hopman is gearresteerd, reden onbekend. De stamleden probeerden contact te houden door langs het raam van het

politiebureau te lopen en zacht bekende melodieën te fluiten. Af en toe verschijnt Wim dan voor het raam. Op 10 april kwam hij weer vrij. Mogelijk dat zijn arrestatie samenhangt met het illegale blad. Er verschijnen 7 nummers en de schrijvers en redactie gebruiken schuilnamen.

Tijdens de oorlog was Jan elektricien. Op 17 september 1944 begint de operatie Market Garden. Direct na de eerste bombardementen en beschietingen waren voortrekkers van de groep actief. Veel scouts hielpen met het blussen van branden, want door alle beschietingen en bewuste brandstichting door de bezetter staat de stad in brand. Het zijn gevaarlijke activiteiten want de bombardementen en luchtgevechten gaan ondertussen gewoon door.

Op 21 september 1944 is de Waalbrug in Nijmegen ingenomen en kunnen scouts weer hun uniform aantrekken. De padvinders, verkenners en voortrekkers melden zich die dag bij Kweekschool de Klokkenberg waar hoofdcommissaris en districtscommissaris Arie Oosterlee van de NPV directeur is. Ook de districtscommissaris van de Katholieke Verkenners Leo van der Kun is hier. De jongens krijgen opdrachten om te helpen met het overbrengen van boodschappen omdat de telefoonlijnen niet meer werken en het verlenen van hulp in schuilkelders en ziekenhuizen.

Op 21 september 1944 krijgt hij samen met Gerard Knipping opdracht om een boodschap weg te brengen. Beiden zijn in voortrekkersuniform. Ze nemen ieder een andere route van de HBS aan de Bijleveldsingel naar het Wilhelminaziekenhuis. Als Jan niet aankomt gaat Gerard op zoek. Jan blijkt door een granaatscherf dodelijk verwond. Deze was waarschijnlijk afgevuurd tijdens de luchtgevechten tussen Engelse en Duitse jachtvliegtuigen in de strijd

om de Waalbruggen. In zijn dagboek beschrijft Gerard hoe hij de familie inlicht en de begrafenis van zijn vriend en medescout regelt. Tijdens de dienst dienen Gerrit Thuis en Gerard Knipping de requiemmis. Regelmatig moeten ze schuilen voor granaat inslagen tijdens de uitvaartdienst en de tocht van de noodkerk naar de begraafplaats. Jan wordt begraven op de katholieke begraafplaats aan de Daalseweg, naast Gerard Milder. Op zijn grafsteen stond het motto van de voortrekkers *Ik Dien*. Op zijn

verjaardag, 27 januari 1945, is er een mis voor hem en Gerard in de noodkapel. Hij werd in 1970 herbegraven op de Gem. Begraafplaats Vredenhof te Nijmegen. Hij heeft daar in het Nederlandse erehof zijn laatste rustplaats gevonden.

KATH. VERKENNERS,
Mgr. Hamergroep.
 Zaterdag 27 Januari a.s. 's morgens om kwart voor negen H. Mis voor de zielerust van Jan Jong en Gerard Milder in de noodkapel, Dominicanenstraat.

Na de oorlog ontvingen de ouders van Jan een condoleancebrief van koningin Wilhelmina,.

Op 27 januari 1945 werd een Heilige Mis voor de zielerust van Jan Jong en Gerard Milder georganiseerd in de noodkapel aan de Dominicanenstraat.

Meer informatie

[Oorlogsdoden Nijmegen 1940-1945 - J.P. Jong](#)

[Johannes Petrus Jong \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Studiezaal Nijmegen - 579 Collectie Tweede Wereldoorlog Nijmegen 1931 - 2019](#)

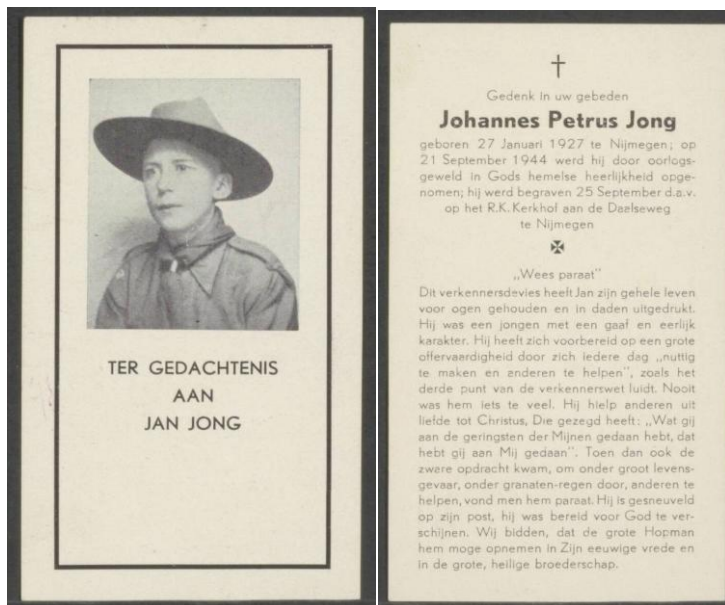
[Bronnen over 'Scout Post' - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[ILLEGALITEIT \(Algemeen\): Scout Post, 1ste jaargang nummer 7, vrijheidsnummer, 20](#)

[september 1944 | Vrijheidsmuseum | CollectieGelderland](#)

[De Gelderlander » 07 okt 1944 - Art. 44 | Delpher](#)

[De Gelderlander » 24 jan 1945 - Art. 19 | Delpher](#)

'S GRAVENHAGE, 23 Juli 1946.
PALEIS NOORDEINDE

Familie J. C. Jong-van Drunen,
Daalschedwarsweg 35,
N I J M E G E N.

Uw zoon Johannes Petrus werd tijdens de
uitoefening van zijn taak als verkenner op
21 September 1944 te Nijmegen doodelijk ge-
troffen.

Hij heeft dit offer gebracht voor de
vrijheid van ons dierbaar Vaderland.

Ik kom U bij dit verlies Mij hartelij-
ke deelneming betuigen.

Moge zijn nagedachtenis U een steun in
het verdere leven blijven.

W. J. J. J. J.

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.